

23 Aralık 2009 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 11.03

BAŞKAN: Başkan Vekili Nevzat PAKDİL

KÂTİP ÜYELER: Yaşar TÜZÜN (Bilecik), Fatih METİN (Bolu)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 40'ıncı Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, gündeme geçiyoruz.

Saygıdeğer milletvekili arkadaşlarım, programa göre 2010 Yılı Merkezî Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı üzerindeki görüşmelere devam edeceğiz.

...

Geçen birleşimde 2010 yılı Merkezî Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı'nın 14'üncü maddesi kabul edilmişti. Şimdi, 15'inci maddeyi okutuyorum:

Fonlara ilişkin işlemler

MADDE 15 - (1) Türk Silahlı Kuvvetlerine stratejik hedef planı uyarınca temini gerekli modern silah, araç ve gereçler ile gerçekleştirilecek savunma ve NATO altyapı yatırımları için yıl içinde yapılacak harcamalar, 7/11/1985 tarihli ve 3238 sayılı Kanunla kurulan Savunma Sanayii Destekleme Fonunun kaynakları, bu amaçla bütçeye konulan ödenekler ve diğer aynı ve nakdi imkanlar birlikte değerlendirilmek suretiyle Savunma Sanayii İcra Komitesince tespit edilecek esaslar çerçevesinde karşılanır.

(2) Milli Savunma Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığına bütçe ile tahsis edilen mevcut ödeneklerden birinci fıkra hükümleri gereğince tespit edilecek tutarları; Emniyet Genel Müdürlüğüne bütçe ile tahsis edilen mevcut ödeneklerden helikopter, uçak alımları ile revizyonlarına, hava araçlarına füze önleme, tespit sistemlerinin takılmasına ve Helikopter Elektronik Harp (HEWS) projesine ilişkin tutarları; Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğüne bütçe ile tahsis edilen mevcut ödenekler ile bu Genel Müdürlük bütçesine kaydedilen ödeneklerden motorbot alımına yönelik tutarları; Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğüne bütçe ile tahsis edilen mevcut ödeneklerden araştırma gemisi alımına yönelik tutarları; ilgili hizmetleri gerçekleştirmek üzere Savunma Sanayii Destekleme Fonuna ödemeye ilgisine göre Milli Savunma Bakanı, İçişleri Bakanı, Sağlık Bakanı veya Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı yetkilidir.

(3) Savunma Sanayii Destekleme Fonundan Hazineye yatırılacak paraları bir yandan genel bütçeye gelir, diğer yandan Milli Savunma Bakanlığı bütçesinin ilgili tertiplerine ödenek kaydetmeye ve geçen yıllar ödenek bakiyelerini devretmeye Maliye Bakanı yetkilidir.

BAŞKAN – Madde üzerinde, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Akif Hamzaçebi, Trabzon; Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Behiç Çelik, Mersin; şahsı adına Mehmet Emin Tutan, Bursa; Fazilet Dağcı Çığlık, Erzurum milletvekilleri.

İlk söz Akif Hamzaçebi'ye aittir.

Sayın Hamzaçebi, buyurun efendim. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; tasarının 15'inci maddesi üzerinde Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun görüşlerini açıklamadan önce sizleri saygıyla selamlıyorum.

15'inci madde hemen her yılın bütçe kanun tasarılarında yer alan fonlara ilişkin bir maddedir. Klasik olarak bu tasarıda da yer almış durumda. Savunma Sanayi Destekleme Fonu'nun kullanımına ilişkin bazı hususları düzenlemektedir.

Bu madde vesilesiyle bütçenin bazı konuları üzerinde, Hükûmetin bazı alanlardaki politikaları üzerinde görüşlerimi ifade etmek istiyorum.

Öncelikle, gelir bütçesinin görüşülme usulü hakkında önemli gördüğüm bir hususu sizlerin dikkatine sunmak istiyorum. Bütçeler, bütçe müzakerelerinde görüşme konusu yapılırken genellikle işin harcama yanı üzerinde durulmaktadır, gelir bütçesi görüşmeleri arada kaybolup gitmektedir. Örneğin; 2010 yılında bu ekonomiden 193 milyar TL tutarında bir vergi tahsil edilecektir, vergi dışı diğer gelirlerle birlikte bu rakam 230 milyar TL'dir; ancak, görüşmeler genellikle 286 milyar TL'lik harcama bütçesi üzerinde yoğunlaşmıştır. Oysa, bu harcamanın finansmanı için vatandaş çok önemli tutarda vergi ödeyecektir, bu gelir bütçesinin bu nedenle çok ciddi bir şekilde ele alınması gerekir; ama, gelir bütçesi, diğer harcama bütçelerinin içerisinde kaybolup gitmektedir. Bu, öteden beri böyle olmuştur, bunun mutlaka değiştirilmesi gerektiğini düşünüyorum. Bunu, bütçe hakkıyla bağlantılı olarak değerlendirmek istiyorum. Demokrasilerde, devletin yapacağı harcamaların büyüklüğüne ve kapsamına ve bu harcamaların yapılabilmesi için halkın ödeyeceği vergilere millet karar vermektedir. Bunu bütçe hakkı diyoruz. Yani, bütçe, aslında milletin bir belgesidir. Millet, bu hakkını, temsilcileri, yani milletvekilleri vasıtasıyla kullanır.

Bütçe hakkının tarihi, temel hak ve özgürlüklerin tarihi kadar eskidir. 1789 tarihli Fransız İnsan ve Yurttaş Hakları Bildirgesinin 14'üncü maddesi, bugün bile geçerliliğini koruyan son derece temel bir ilkeyi koymuştur. Kamu harcamalarına, bu harcamaların finansmanını oluşturan vergilere, bu vergilerin miktarına, süresine ve tahsil usulüne millet karar verir der Fransız İnsan ve Yurttaş Hakları Bildirgesi.

Evet, bütçe, bu çerçevede bir kaynaklar ve harcamalar dengesidir. Harcamalar vatandaş için yapılır, bu harcamaların finansmanını oluşturan vergileri de vatandaş öder. Dolayısıyla, bütçeler, vatandaşın tercihini yansıtmak zorundadır. Vatandaş bu tercihini temsilcileri aracılığıyla, yani milletvekilleri aracılığıyla yansıtıyor, gösteriyor demek, sorunun esasını görmezlikten gelmektir. Bu, doğru değil. Bütçelerin yapımında örneğin Türkiye'de uzun bir süre IMF'nin öncelikleri önemli olmuştur, siyasilerin öncelikleri önemli olmuştur, zaman zaman bürokrat tercihleri önemli olmuştur ama vatandaşın doğrudan tercihi, isteği bütçelere yansımamıştır, yansımamaktadır. Bunu nasıl çözebiliriz? Yani bu temsilî demokrasiye özellikle bütçe açısından halkın katılımını nasıl sağlayabiliriz, bütçeyi nasıl vatandaşın bütçesi yapabiliriz, vatandaşın tercihlerini yansıtan bir bütçe yapabiliriz? Bunun üzerinde ciddi olarak düşünmek, durmak gerekir. Bu bütçe hakkının da gereğidir. Bunun için bir öneri sunuyorum. Önerim şudur: Gelir vergisi ödeyen bütün mükellefler, ücretliler dâhil, dolduracakları bir formda kamu harcamalarının hangi alanlarda dağıtılması gerektiği konusunda tercihlerini bildirsinler. Gelir idaresi bu mükelleflere bir fon dağıtır, kamu harcamalarını burada kategorize eder, gruplandırır; mükellefler de ödedikleri gelir vergisinin yüzde 1'i tutarında bir meblağı diledikleri kamu harcaması arasında dağıtsınlar. Bu rakam 2010 yılı bütçesi için 42 milyar TL'lik gelir vergisi tahsilatını dikkate alırsak 400 milyon TL'dir. 400 milyon TL'lik tutarı vatandaşlar dilediği kamu harcamasına dağıtsın ve vatandaşın tercihini yansıtın bu yüzde 1'lik bütçe. Görülecektir ki vatandaşın tercihi ile bütçelerin, hükûmetlerin tercihi, yani vatandaş bütçesi ile resmî bütçe arasında çok ciddi fark olacaktır, uçurumlar meydana çıkacaktır. Yüzde 1'in miktarı önemli değil ama yüzde 1'le vatandaşın ortaya koyduğu tercihi hükûmetler dikkate almak zorunda kalacaktır. Bu onlar üzerinde bir baskı oluşturacaktır, bütçe o zaman gerçekten vatandaşın tercihlerini

yansıtan bir bütçe olabilecektir. En azından hükûmetler vatandaşın tercihini etkilemek, onu değiştirmek konusunda daha ciddi davranacaklardır, hükûmetler bütçeler konusunda daha hesap verebilir bir yaklaşımı benimseyeceklerdir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; şimdi Tekel işçileri konusuna gelmek istiyorum. En son Tekel işçilerinin Sıhhiye’de yaptığı eylem nedeniyle ortaya çıkan özelleştirme mağdurları konusuna değinmek istiyorum. Sıhhiye’deki işçiler günlerdir seslerini duyurmak istiyor. Biz muhalefet olarak bu sesleri duyduk ama iktidar partisi, Hükûmet işçilerimizin seslerini duymuyor.

“Özelleştirme mağdurları” dedim. Bunu gelişigüzel kullanmadım. “Mağdur” kelimesi bizim siyasi terminolojimizde çok sıkça kullanılan, çok sıkça kullanıldığı için de popülist algılamalara yol açan, âdeta, etkisini yitiren bir kavram. Bunu biliyorum ama yine de “özelleştirme mağdurları” kavramını kullanmak istiyorum çünkü bunu Türkçede daha iyi anlatabilecek bir kelime yok. Tekel işçileri özelleştirme mağdurudur.

Şimdi, bu işçilerin işlerini kaybetme tehlikesi nedeniyle Hükûmetin onlara sunmuş olduğu çözüm doğru bir çözüm değildir. Bu, aşağı yukarı dört beş yıldır bir çözüm olarak bu işçilere, özelleştirme sonucu özelleştirilen işletmelerde işlerini kaybeden işçilere sunulmaktadır. Bu çözüm, on ay süreyle kamuda geçici işçi olarak asgari ücretle çalışmaktır.

Değerli milletvekilleri, Hükûmet 2007 yılında bir yasa çıkardı ve kamuda altı aydan fazla çalışan işçileri kadroya aldı, daimî işçi kadrosuna aldı. Bakın, bunlar yıllardır on iki ay süreyle ilgili kamu kurumunda, Tekelde çalışmış işçiler. 11 bin,12 bin Tekel işçisi var. 17 bin de daha önce bu şekilde işini kaybetmiş, kamuya geçici işçi olarak alınmış işçiler var. Bunlar, özlük haklarını kaybederek, âdeta, asgari ücretle yaşam boyu çalışmaya mahkûm edilmişlerdir. Bir yandan 217 bin, 218 bin işçiyi daimî işçi olarak devletin kadrolarına alacağız, öte taraftan özelleştirme mağduru bu işçileri on ay süreyle hayatları boyunca asgari ücretle çalışmaya mahkûm edeceğiz. Aynı işi yapan benzerleri İş Kanunu’nun kendisine sağladığı olanaklardan yararlanacak ama bunlar geçici işçi olduğu için İş Kanunu’nun sağladığı olanaklardan da yararlanamayacak. Eşit işe eşit ücret bir evrensel kuraldır. Gelin bu işçilerin sorunlarını çözelim, bunlara kulak verelim. Bu, sosyal devletin gereğidir. Bunlar “yan gelip yatıyor”, “havadan para alıyor” yaklaşımında bulunulacak işçiler değildir. Bu, doğru değildir; bunlara iş verildi de mi çalışmadı bu işçiler? İşletmeleri özelleştirildi, onlar işsiz kaldı. Evet, gelin sizi asgari ücretle alalım demek, ölümü gösterip, sıtmaya razı etmek demektir. Bu, doğru bir yaklaşım değildir. Bu konuda 5’inci maddede vermiş olduğumuz önerge reddedilmiştir ama fırsat kaçmış değildir. Bu bütçe kanununa, 28 inci maddeye böyle bir önergeyi ekleyebiliriz. Hükûmet bütçe kanununa bunun konulmasını uygun görmüyorsa başka bir yasal düzenleme de yapabiliriz. Bu, sosyal devlet olmanın gereğidir, bu, eşitlik ilkesinin gereğidir.

Ayrıca şunu da ifade edeyim: Adalet ve Kalkınma Partisi, bugüne kadar yani 2003-2009 döneminde kamuya toplan 351 bin memur almıştır değerli arkadaşlar. Bu dikkatten kaçmaktadır. Her yıl bütçe kanunlarında yer alan, örneğin 2010 yılı bütçe kanun tasarısında alınacak memur sayısı 25 bini geçemez şeklindeki sınırlamalar yanıltıcıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Hamzaçebi, konuşmanızı tamamlayınız.

Buyurun efendim.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Evet, o sınırlamalar yanılıcıdır yani bir sayısal sınırlama var ama öte taraftan kamudan emekliye ayrılan, istifa yoluyla ayrılan memurların ve sözleşmeli personelin yerine, belli bir oranı geçmemek üzere atama yapılacağı da söylenmektedir. Bu hüküm ihmal edilmektedir. Bugüne kadar Adalet ve Kalkınma Partisi 351 bin devlet memuru ve 158 bin de sözleşmeli personel olmak üzere 509 bin kişiyi devlete almıştır. Sözleşmelide belki bir miktar daimî işçi düzenlemesi sırasında oradan geçen olmuştur ama devlet memuru olarak alırsak merkezî yönetimdeki devlet memurlarının yüzde 20'si oranında memuru Hükûmet işe almıştır. Bir yandan işçileri asgari ücretle on ay süreyle çalışmaya mahkûm edeceğiz, bir yandan bu sayıda memur alacağız; bu, hakka, adalete uygun değildir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, konuşmanızı tamamlayınız efendim.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sözlerimi burada bitiriyorum. Hepinize saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Hamzaçebi.